

Naujienu Antroji Dalis

NR. 722

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XX METAI

STASĮ VAINORĄ PRISIMINUS

Rašo jūr. kap. BRONIUS KRIKŠTOPAITIS

Stasy, Tavo siela apleido Tavo kūną. Jūriškai tarus: "Tyliai pakėlęs inkarą išvykai į Didįjį Plaukiojimą". Kai mūsų kūnai, žemės traukos inkaruoti, pavargę sugniūžta, sielos išbūriuoja į joms skirtas amžinas dausas.

Bekrykštaujant laimingoj kūdikystėj gimtajame gintariniam pajūryje Tavyje išbujojo prisirišimas ir meilė gimtajai žemei bei plačiajai jūrai. Už meilę ir prisirišimą gimtajai žemei buvai rudmarškinių žiauriai kankinamas. Išsilaisvinęs iš KZ, atsiradai Vakaruose. Nors gimęs vargingoj žvejo pirkelėj, bet žinojai, kad meilė Lietuvai būtų buvęs užtektnas pagrindas, naujiems raudonųjų kankinimams. Gal jau tokia Praamžiaus lemtis, kad lietuvis mylįs savo žemę yra kankinamas.

Tavo prisirišimas ir meilė jūrai bei mūsų gražiausiems pajūriams daug padėjo mūsų tautai pažinti ir suprasti josios vertę. Jūs su VI. Bakūnu buvot primieji jūros šaukliai. Jūs žadinoj tautą jūrai, jos grožiui bei gėriui.

Tavo jūrinę sielą vyliojo horizontiniai toliai. Nekartą su manim keliavai. Nekartą stovėjai tiltelyje ir gėrėjais horizonte ryškėjančiais svetimais pajūriais. Prisimenu, kartą rengiaus ilgesnei kelionei į Vakarinę Angliją. Tu norėjai keliauti, bet tarp Tavęs ir mano b-vės Klaipėdos skyriaus atsiradęs nesutarimas Tau sutrukdė išvyką. Perskaičiau gautą parėdymą: "St. Vainorą priimti laivan tik su Kauno Centro raštišku leidimu". — "Gaila, nieko negaliu padėti. Liko labai mažai laiko, skubiai aiškinkis su Kaunu" — Jam patariau.

Vykstu jūron. Netoli švyturio ir uosto vartų skersai mano kelio matau įsismaginusių uosto bangų svaidomą valtį. Sulaukęs greitį artėjau. Iš valties Stasys rodo sulankstytą baltą popierį ir sako: "Ką tik iš Kauno

gautas raštiškas leidimas, priimk mane." Gerokai bangų sušlakstyta ji patį ir jo rašomą mašinėlę priėmiau ir pašakiau: "Dabar užimtas, išvedęs laivą jūron patikrinsiu Tavo turimą leidimą". Stačiai netikėjau jo teigimui. Atviroj jūroj paprasčiau parodyti turimą raštą. Jis mikčioja, aiškinasi, rašto neturi. Nuduodu supykusį, baru, išmėtinėju ir grasinu pasukti laivą atgal į uostą. Jis nesmagiai jaučiasi, bet laivas eina pirmyn savo kursu. Vėliau buvo užmiršti visi nesklandumai ir kaip mano keleivis kartu su manim jau vakarieniavo. Grįžus man iš kelionės Klaipėdoj priekaištauta: "Reikėjo grįžti atgal ir išsodinti". — "Pagerbiau žurnalistinį triuką." — atsakiau. Stasį mėgau turėti savo laive kaip savo keleivį ir jis mane veikė raminančiai: atrodė lyg ir vėjai apie laivą tyliau švais-tėsi.

Į Vakarinę Angliją turėjom gražią kelionę. Prisimenu, netoli Orknėjų salų abu stovėjom tiltelyje ir gėrėjomės vidurvarario šviesiomis naktimis. Ap-linkui tyla. Šiaurinis Atlantas ilgomis ramiomis bangomis ritmiškai alsuoja, nuteikdamas mudu susikaupimu. Daug žuvėdrų bangose išsidėsiusių baltais taškais ramiai keliasi ir leidžiasi jų kilnojamos. Staiga, pakilusi viena žuvėdra ratu ap-sukusi laivą vėl nusileido į ban-gas. Jos judėsys mudu prįzadi-no iš tylos. Pirmas Stasys pra-byla: "Žiūrėk į šią netoli didelę baltą pluduriuojančią žuvėdrą, kaip ji pakreipusi savo galvute įtemptai mus stebi. Tiesiog norisi patikėti jūrininkų tvirtini-mui, kad jų mirusiųjų sielos tampa žuvėdromis." — "Kadangi tų tvirtinimų niekas neneig-ia ir vieną patyrimą pats esu pergyvenęs, tai tam tvirtinimui tyliai pritariu." Sakau Stasiui, tęsdamas toliau: "Prieš kurį laiką, audros metu, ties Dancigo įlanka paskendo jaunas jū-reivis. Nuo to laiko, kiekvieną kartą plaukiant per tą vietą ne-žinia iš kur atskrenda jauna grakšti balta žuvėdra. Ji nutū-pusi į stiebą kokia porą valan-dų mus lydi ir stebi laive vyk-santį gyvenimą. Iš kur neplauk-tum, ar iš šiaurės, iš pietų, ar iš rytų-vakarų, vos tik tą vietą priplaukus, ji jau stiebe. Ar ne-keista?"

Prieš daug metų mudu taip kalbėjom. Šiandieną, Stasy, Tu pakilai baltą žuvėdrą ir ap-sukęs ratu savo liūdintį, Tavęs netekus, šeimos židinį pasuksi rytų kryptimi aplankyti savo gimtojo pajūrio, paguosti bro-lių-žvejų, nešančių sunkią ver-

Angela Seymour, 6 m., sėdėdama moteriškame baine, dalyvavo su savo poniu karališkoje Windsoro arklių parodoje, Anglijoje.

Dienų Skeveldros

1.

Yra toks senas anekdotas:

— Tėve, girdi, kad vaikas knarksi. Eik, pasek pasaką... Tėvas nueina. Po kurio tai meto įsiviešpatauja tyla. Ir klausia motina:

— Ar jau miega?

— Miega... — pasigirsta vaiko balsas.

Čikagos įvykiai (Marijos Aukšt. Mokyklų) rodo, kad... tėvų būta prisnūsta. Gerai tai dr. Kudirka įspėdinėjo, kad, kitus bežadindami, patys neužmigtumėm. Pasirodo, be tolimųjų gairių politikos, reikia ir — savo atšlaimo (ir kasdieninės kaip duonos) politikos. Dėta centas į centą, aukota — remta, ir vienuolyno vadovybė laivą savavališkai pasuko į... (tarptautines) seklumas.

Abiturienčių lydraštis vado- vybei yra šaunus jaunimo są- moningumo ir budrumo doku- mentas!

2.

Birželio 15—16. Vilniuje įvy- ko okupuotos Lietuvos dailininkų sąjungos suvažiavimas. Są- jungai priklauso 335 dailininkai. Kiek nepriklauso? — sunku ži- noti. Bet skųstasi, kad "neretai būna taip, kad žmogus prieš 10 ar daugiau metų baigė (dai- lės) Institutą, o dar neįstojo į dailininkų sąjungą". Ypač jau- nieji (mano pabraukta! J. C.)

gijos nedalia.

Stasy, lai Tavo siela, užmir- šus šios žemės nuoskaudas, am- žinai džiaugsis Palangos jūros ir Birutės kalno pušų švelniu- ju ošimu.

dailininkai, kaip skundėsi kom- somolo CK pareigūnas, "sun- kiai sugaudomi".

Ir ko, ypač jaunieji, eis į są- jungą ar suvažiavimą? Pasi- žiūrėti politrukų kacapų iš Maskvos - Leningrado, pvz, kažkokių Belašovos, Timošino, ar pagaliau "savų" dailininkų, prezidiume sėdėjusių, k. a. Čes- navičiaus, LKP CK "ideologinio skyriaus sektoriaus" vedėjo A. Laurinčiuko, rašančio knygą "Trečioji dolerio pusė", ar pa- galiau kvisingo Paleckio?!

Ir kas skauda partiškai išti- kimai vadovybei? Nugi, visų pirma trūksta kūrinių.

"Tautų draugystei (Nikitės receptu. J. C.) stiprinti, tarybi- niam patriotizmui ugdyti".

Be to,

"aplamai padėtis mūsų pla- kate dar nėra labai džiugi; jų išleidžiama mažai, trūk- sta politinių plakatų, jų tema- tiką siaura ir neįvairi, plakato srityje dirba mažai dailininkų. Tur būt, dėl to mūsų pla- kate pradeda jaustis tam tik- ras sustingimas, suvienodėji- mas.

Reikėtų taip pat sparčiau ugdyti satyros ir jumoro žan- rą. Iki šiol daugumos šioje srityje dirbančių dailininkų veikla apsiriboja "Šluotos" žurnalo puslapiais. Vienas tik L. Rymeikis pastoviai dirba antireliginės satyros darbe ir t. t. ir t. t."

Kaip "pavaduotoja" Diržin- skaitė skundėsi, esama jaunųjų dailininkų, anot jos, tiek išulų,

kurie sakosi galį išsiversti be partijos...

3.

Mkt. Janušienė "Lit. ir Meno" Nr. 25 rašo:

"... Tūkstančiai Ukmergės miesto ir rajono gyventojų susirinko į tradicinę dainų šventę Pivonijos šile. Joje dalyvavo ir svečiai — Utenos rajono saviveiklininkai. Žiūrovai labai šiltai sutiko choro, jungtines kapelas, šokėjų pasirodymus.

Tačiau šventei "pasiruošė" ir prekybininkai. Jie atgabeno nemažą alkoholinių gėrimų ir tiesiog iš sunkvežiminių prekiaavo jais dar netgi prieš programos pradžią. Atskirų kolūkių kolūkiečiai, baigę pasirodymus saviveiklininkai su savo ūkių ir meno vadovais, grupėmis susispažė, ėmė vaišintis. Atsirado netvirtais žingsniais šiltnuojančių šilo takais, užkabinėjančių praeivius. Kas išlieka tokiu atveju kai kurių dalyvių sąmonėje, ką jie prisimena? Pakalba, kiek išgėrė, kas kokią kvailystę iškrėtė, kas ką įžeidė...

Šventės organizatoriai visai nepagalvoja, ką veiks į šventę susirinkęs jaunimas ir suaugę žiūrovai, būvę pasyvūs šventės dalyviai, pasibaigus programai. Mano nuomone, po programos bent vienas pučiamųjų orkestras (kas gali gamtoje gražiau ir įspūdingiau skambėti!) iki pat pabaigos turėtų groti šokiams, kuriuose dalyvautų ir suaugę. O pagyvenę žmonės galėtų pasižiūrėti ir pasidžiaugti, kaip linksmėnasi jų vaikai ar anūakai.

Tokiose šventėse po meninės programos palikti viską savielgai jokiū būdu negalima".

4.

Kaip aplinkiniams keliais pranešama, okupuotos Lietuvos lietuviams imama taikyti vad. "numerus clausms" (prieš II Pasaulinį karą tautinėms mažumoms suvaržyti Lenkijoje praktikuotas būdas) šiose rusų universitetų mokslo disciplinose: rusų filologija, ypač Leningrade, dailėtyra, (TV, kino, teatro) režisūra ir t. t.

5.

"Wiadomosci" praneša, kad Gudijos lenkai, ypač geriau situuoti, savo vaikus siunčia į "tarybinę" Lietuvą, kur tebeveikia lenkų pr. mokykla.

Dviguba nauda: pramoksta lenkiškai ir — palaiko lenkų mažumos procentą, ypač per jv. Maskvos surašinėjimus.

6.

Klausimas: Kodėl per komunistų partijos suruošiamus mitingus Lietuvoje kalbėtojai prakaituoja, o publika ne?

Atsakymas: — ... nes klausytojai iš principo yra šalti kaip ledas!

Klausimas: Kodėl vaikai mėgsta Chruščiovą?

Atsakymas: Neduoda košy-

R-YS

SUSITIKIMAI SU SOVIETINIAIS ŽMONĖMIS

(Pabaiga)

III.

1941 m. vasarą Hitlerio armija puolė bolševikus, greit su jais susidorojo ir išvarė iš Baltijos. Sovietų kariai iš pradžių noriai ėjo į vokiečių nelaisvę, ir jų buvo daug Kaune, Vilniuje ir kitose Lietuvos vietose. Vokiečiai naudojo juos įvairiems darbams, o ligotiems, nusilpusiems leido eiti (be jokios apsaugos) pas ūkininkus žemės darbų dirbti už jų išmaitinimą.

Tų metų rudenį užėjau pas vieną gerai pažįstamą ūkininką pakaunėje. Jo troboje pamačiau aukštą, uniformuotą, jauną sovietų kareivį. Ūkininkas pasakė prieš tai man lietuviškai, kad tai Fiodoras Kruška, civiliai gyvenime inžinierius; be to — didelis mergišius, kuris dažnai naktimis į ūkį negrįždavęs. Šiaip, kaip inžinierius, nebuvo stiprus darbininkas, bet buvo gana paklusnus ir kaip mokėjo — ūkyje padėdavo. Man buvo įdomu pasikalbėti su rusų inžinierium. Pasisveikinau su juo — jis plačiau šypsodamasis ištiesė dešinę ir paspaudė mano ranką. Iš kalbos su juo greit paaiškėjo, kad jis aukšto mokslo nebuvo ragavęs, bet buvo viename Leningrado fabrike ūkvedžiu. Jo žinioje buvo dalis fabriko mašinų ir įrengimų ir todėl jis buvo vadinamas inžinierium.

Ėmiau klausinėti, kaip jis pateko į nelaisvę ar savo noru ar prievarta. Pasirodė, kad jo būta gero sovietų piliečio ir patrioto. Jis pateko į nelaisvę prieš savo norą. Jis gyvė savo draugus, sovietų kareivius ir komandierius, kad jie gerai ir noriai kariavo ir jam buvo skaudu, kaip sovietiniam žmogui, kad vokiečiai taip greitai ir švariai su jais susidorojo. Jis pripažino vokiečiams jų strateginį bei taktinį pranašumą ir gerą aviacijos veikimą. Prikaišiojo savo aukštajai vadovybei, kad neturėjo pakankamai artilerijos, ypač prieštankinės, o kuri ir buvo — buvo menka. Stebėjosi vokiečių prieštankinė artilerija (Paek). Girdi, vokiečiai pastebėję rusų tankus atriedant, visados patikdavo juos taikliais, kad ir nestipriais užtaisais-sviediniais. Sviedinys, palietęs tanką, ištekšdavęs kažkokį juodą, degantį skystį ir rusų tankas degė.

— Ar pats buvai komsolcas? — neiškenčiau jo nepaklausęs.

— Taip, aš buvau komsomole...

Kalbėjomės rusiškai, o besiklausantis ūkininkas įterpė lietuviškai:

— Dėl mergų ir geros duonos...

tės ir pasakoja pasakėles.

Klausimas: Kas yra okupuotoje Lietuvoje Gegužės Pirmoji?

Atsakymas: Komunistiškasis Prima Aprilis.

Fiodoras atsigrįžo į jį nieko nesuprasdamas, bet ūkininkas, akių nuo aslos nekeldamas, vėl įdėjo pypkę į dantis. Fiodoras nusiramino ir pasikalbėjimas tęsėsi. Ėmiau klausinėti apie jo šeimą.

— Ar turi tėvus?

— Neturiu...

— Kokiū būdu? Juk esi dar jaunas?

— Tėvas ir motina mirė Sibire...

— Nubuožinimo metu?

— Taip, — kiek rūgščiau atsakė Fiodoras.

— Iš bado ir darbo?

— Taip...

— O broliai, seserys?

— Broliai visi mirė Sibire. Taip pat ir seserys, tik viena gyva liko, bet kur ji yra — nežinau...

Vis dėlto, pamaniau, jis turi pilietinės drąsos sakyti tiesą...

Fiodoras trumpai papasakojo savo šeimos istoriją. Tėvas buvo stiprus ūkininkas. Buvo silpnai raštingas, bet tai netrukė jam turėti apie 500 hektarų žemės (virš 1,000 akrų) į šiaurę nuo Petrapilio. Jis turėjo apie 70 arklių ir virš 120 karvių. Turėjo didelę šeimą: 5 sūnus ir 3 dukteris. Visi dirbo ūkyje, be to, tėvas samdė daug darbininkų, nes vertėsi pieno ūkiu ir transportu Petrapilio mieste. Žiemą vertėsi malkų pristatymu į miestą ir asenizacija. Gyveno labai gerai. Pasakiau jam, kad tiek žemės, gyvulių ir darbininkų neturėjo prieškariniais laikais daugelis mūsų dvarininkų ir paklausiau kaip jis pats išliko gyvas. Atsakė, kad buvo mažametis ir gyveno mieste kaip bezprizornikas. Aš stebėjau visa tuo, ką jis man pasakojo. Turėjau pas ūkininką savų reikalų ir kad baigtį kalbą su Fiodoru, juokom patariau jam likti Lietuvoje, baigsis, girdi, karas, galės jis čia susirasti sau merginą, vesti ir ramiai gyventi. Iš čia jo niekas negalės išvežti į Sibirą. Fiodoras gardžiai nusijuokė ir pasakė:

— Cho-cho! Kokios čia pas jus merginos!! Štai pas mus merginos — visai kas kita. Ir kam čia man likti? Savam krašte geriau. Dirbi sau be rūpesčio fabrike, vakare pareini namo, persirengi, eini alaus gert su merginom flirtuoti. O kas pas jus? Juk pas jus žmonės muša!

— Kas muša?

— Vokiečiai.

Tai buvo tiesa.

— O pas jus nenuša?

— Ne...

— Žiūrėk — pasakiau jam — pas jus imstis šeimas ir tautas supūdo Sibire. Tavo paties šeima liko išnaikinta...

— Pravilno (teisinga) — tarė Fiodoras. — Visko būta, bet vis dėlto žmonių nenušė.

Išsiskyrėme. Greit atsisėrusį ir sustiprėjusį Fiodorą vokiečiai iš ūkininko pasiėmė kiems darbams ir daugiau jo nemačiau.

IV

1944 metų vasara buvo sausa

ir karšta. Jeigu 1941 m. vasarą sekėsi vokiečiams kovojant su bolševikais ir jiems dangė anų metų sausa vasara padėjo, tai ši kartą 1944 m. vasara padėjo bolševikams kovoti su pavargusiais per karą vokiečiais. Visu ilgu frontu rusai ėmė spausiti, o vokiečiai trauktis. Greit kovos lauku pavirto ir Lietuva.

Tų metų liepos mėn. rusai paėmė Vilnių, suėmė tenai prieš vokiečius sukilusius lenkų krašto armijos dalinius ir greit riedėjo prie Kauno. Iš Kauno pajudėjo "į kaimą", perlaukti karo audros, valdininkai ir liaisvųjų profesijų intelektualai, dvasiškijos dalis, vokiečių vietos partinė vadovybė ramino gyventojus, kad už poros savaičių vokiečiai pradės visu frontu kontrofenzyvą ir greit vėl bus galima gyventi ir dirbti "Ost - Bezirk'e, Litauen". Daugelis jiems patikėjo, paliko Kauną, turto (kad ir nedidelio) saugoti savo šeimas (žmonas, vaikus), o patys išsikraustė arba į žemaitiją, kur ant Dubyšos vokiečiai organizavo pasipriešinimą, arba į Suvalkiją, nes daugelis Lietuvos gyventojų, ypač lietuviai inteligentija, spekuliuojo tuo, kad vokiečiai gins Nemuno liniją — vartus į Rytprūsius. Juo labiau, kad Rytprūsių gynyba susirūpino pats Hitleris ir atsikėlė į Rimontų šilą pasipriešinimui organizuoti ir vadovauti. Užtat visais keliais traukėsi į vokiečių parubėžį, kuo kas galėjo, besitraukiantieji nuo atsilenkančių bolševikų. Žymiais plentais traukėsi be paliovos sutriuškinti, dulkėti ir išvargę vokiečių daliniai. Su jais traukė su jais bendradarbiavusi, jų pastatyta "Ostlenderių" administracija — rusai ir baltgudžiai. Tarpe šios bėglių jūros judėjo vokiečių pasienin ir lietuvių inteligentija. Rusus ir baltgudžius vokiečiai Kybartuose talpino į specialius barakus, kur jie, išėję nuotėlinimą ir gavę įvairių skiepių, buvo įleidžiami į Vokietiją: vienį į vokiečių pagelbinius kariuomenės dalinius, kiti darbams. Lietuvos gyventojai pasiskirstė Marijampolės ir Vilkaviškio bei Šakių apskrityse, glausdamiesi arčiau vokiečių rubežiams. Klojimai ir klėtys bei erdvūs suvalkiečių namai buvo pritvinę bėglių, laukiančių greit besirutuliojančių įvykių rezultatai.

Po kelių nepavykusių bolševikinių pastangų forsuoti Nemuną, jiems vis dėlto pavyko per jį persikelti Alytuje ir Prienuose ir greit jė paėmė Marijampolę ir Kauną. Bėglių pasidarė dar tirščiau ir laimė, kad nors vasara buvo labai karšta, tirštai apgyventame plote nebuvo epidemijų.

Vokiečių partinė vadovybė į rytus nuo Vilkaviškio statė, taip vadinamą Rytprūsių gauliterio vardo Kocho "liniją". Buvo kasami prieštankiniai platus ir gilūs grioviai ir visa sistema apkasų. Vokiečių karininkai stebėjosi tais darbais ir ne labai slėpė, kad tai bergždžias darbas, nes toms pozicijoms ginti nebuvo kariuomenės.

Prie "Kocho linijos" dirbo pirmoje eilėje vietos gyventojai

— ūkininkai, rusai — karo belaisviai, rusai — karo bėgliai nuo bolševikų armijos stūmimosi priekiu, jų šeimos, dirbo ir bėgliai iš Kauno ir iš visų kitų sričių. Atvaromi buvo ir Rytprūsių senesni gyventojai. Visi, kas atliko tą prievolę — gaudavo tam tikrus pažymėjimus, kurie turėjo palengvinti pabėgėliams pereiti vokiečių sieną, tuo atveju, jei bolševikai užimtų visą Suvalkiją, o po vokiečių laimėto karo turėjo visi tie žmonės turėti tam fikrų privilegijų. Toms privilegijoms mažai kas rūpinosi, betgi išvykimo į Vokietiją darbams, kad sulaukti laiko patekti į vakarienių sąjungininkų okupuotą Vokietijos dalį rūpinosi daug kas.

Vokiečių partinės vadovybės centras buvo Virbalyje, naujojoje mokykloje. Buvo tai taip vadinamo "Ansiedlung Stab" — vokiečių nacių "Ostlando" vokiečiais kolonizavimo įstaiga. Joje buvo susispietęs visas labiausiai naciškai — ideologinis elitas. Visi si bijojo ten eiti, vokiečiai — partiečiai buvo arogantiški ir užgaufūs. Jie tvarkė bėglių įsleidimo Vokietijon darbams reikalą.

Marijampolę bolševikams paėmus, bėglių tarpe prasidėjo nerimastis. Vokiečiai-repatriantai, kurie buvo grįžę į Lietuvą, vokiečiams čia 1941 m. atėjus, gavo patvarkymą išgauti savo šeimas Vokietijon. Pajudėjo daininiai ir bėgliai — Lietuvos gyventojų išvažiavimo darbams klausimas. Vieną dieną atėjo pas mus mano prietelius ir pasakė, kad leidžiama vykti Vokietijon visoms moterims su vaikais iki 15 m. Pirmiausiai reikėjo gauti iš valdėios įstaigų nuotėlinimo ir įvairių skiepimų pažymėjimus. Buvo patarta tokiems pažymėjimais apsirūpinti ir vyrams, kad ir neoficialiai. Kitą dieną, prieš saulės tekėjimą, su prieteliu buvome Kybartuose. Kadangi Lietuva buvo tais laikais irgi Ostlandas, tai mums, kaip Ostlanderiams, pažymėjimus reikėjo gauti iš Ostlandiečiams rūpintis paskirto gydytojo. Sužinojome, kad jis yra rusas ir gyvena "tolimo Ostlando" — t. y. yra Sovietų Rusijos gyventojams skirtuose barakuose, į šiaurę nuo Kybartų. Saulei tekant, atžygiavome į Kybartus ir greit pasiekėme spygliuotom vielom aptvertą barakų miestą. Vartai buvo plačiai atidaryti, sargybos būdelėje nebuvo ir pats barakynas atrodė lyg išmiręs. Nustebome, bet įėjome į kiemą ir pamatę ant kalnelio didelį baraką su užrašu vokiškai ir rusiškai: "Ambulanz - Ambulatorija" — nuėjome. Atradom duris, įėjome. Durys buvo pravertos. Iš ilgo koridoriaus galima buvo įeiti į atskirus kambarius. Čia pat buvo durys su užrais "Empfangszimmer - Prijomnaja", atseit priėmimo kambarys. Pamėginom pasibelsti — atsakymo nebuvo. Pamėginom atidaryti — durys (buvo nerakintos) atsidarė. Mes pamatėm didelį šviesų ir labai švarų kambarį. Kampe stovėjo stalas, ant

jo lentynėlė su vaistais buteliukuose, prie stalo stovėjo dvejetas kėdžių. Pasieniais stovėjo ilgi, mediniai suolai.

— Te tau, tarė prietelius — ir ambulatorija ir priimamasis, o barake, atrodo, nieko nėra...

Buvo aišku, kad atėjome per anksti, ir reikėjo palaukti. Nutarėme toli nuo barakyno nesitraukti ir eiti pasivaikščioti.

Visą valandą išvaikščioję, grįžome į barakyną ir mūsų pasitenkinimui pamatėme vieną vyrą, stovintį kieme, netoli ambulatorijos. Jis atrodė mieguistas ir saldžiai žiovavo. Emėme prie jo artintis. Vyras buvo vidutinio ūgio, švariai nusiskutęs, be kepurės. Dėvėjo rusiško sukirpimo juodos spalvos perkelinę "rubachą", perjuostą siauru dirželiu. Kelnės irgi buvo juodos — perkelinės. Drabužiai buvo švarūs. Svarbiausia, vyras buvo basutėlis. Koks nors kolchozininkas pamaniau sau ir priėję jį pasveikinome lietuviškai. Atsakė, kad nesuprantas. Emėm jį klausinėti rusiškai. Vyrukas buvo apie 30-35 m. amžiaus, gana malonus. Kalbėdamasis šypsojosi. Paklausėme jo kur čia yra daktaras, kuris duoda ostlanderiams skiepus ir atlieka kitokius malonumus.

— Aš pats esu tas daktaras, kurio jūs ieškote — nusišypsojo jis.

— Basaminėju?? — nustebęs ir savo kalbos nekontroliuodamas, jo paklausiau.

— O kas čia tokio? Juk vasara šilta. Levas Tolstojus gra-

fas buvo, o basas vaikščiojo, o aš esu paprasto kolchozininko sūnus... — besišypsodamas ir neužsigavęs, paaiškino sovietų daktaras...

Toks, tu, būsi ir daktaras, pagalvojau sau, visai nustojęs pagarbos šios garbingos profesijos atstovui. — Ėjome prie reikalo ir klausėme kaip gauti skiepus ir atlikti kitus formalumus. Jis ramiai paaiškino, kad bendro įsakymo iš Ansiedlung Stab'o vadovybės nėra gavęs ir kiekvienas, kuris nori visus formalumus atlikti, privalo atnešti jam specialų vokiečių įsakymą. Čia pat jis mus paguodė: girdi, visvien jokių serumų jis neturi ir patarnauti negali nei ir tada, jeigu jam būtų parodytas vokiečių valdžios organų įsakymas.

Tais laikais daug kas galima buvo padaryti už kyšius. Pasiūlėme jam kyšį, jei duotų mums fiktyvius pažymėjimus. Daktaras linksmi nusišypsojo ir tą padaryti atsisakė. Atsisveikinome ir nuėjome į Kybartų miestelį. Šiokis tokis vokiečių karių judėjimas buvo, bet civilių gatvėse nesimatė. Buvo apie 8 val. ryto. Nuėjome į vietinės, lietuviškos policijos nuovadą. Ten galima buvo gauti vėliausių žinių. Nuovadijos raštinė buvo sujungta telefonu su policijos vado raštinė Vilkaviškyje ir žinios čia buvo tikriausios.

Nuovadijoje buvo vienui vienas kažin kokio rango policijos valdininkas. Buvo labai tylus, nekalbus, nes ir jis gyveno pa-

našiomis mintimis kaip ir mes su prieteliu ir todėl noriai mus apie padėtį painformavo. Naujienos buvo blogos — rusai slinko į priekį.

Kadangi policijos valdininkas turėjo pažinoti savo miestelio gyventojus, arba apie juos žinoti daugiau, negu kitų žinybų valdininkai, tai aš jam papasakojau, kad mudu su prieteliu matėme basą sovietų daktarą ir kad tai mums buvo sensacija. Policijos valdininkas ramiai paliudijo, kad tai yra tikrai daktaras, ir be to, ne bet koks, nes buvo žymus specialistas. Girdi, paprastai vokiečiams draudžiama kreiptis patarimo pas nevokiečius, betgi pas jį slapta gydėsi tokios vokiečių valdžios figūros kaip Rentelnas, Generalbezirk — Litauen (Gebietskomisarar, visa eilė aukštų nacių pareigūnų. Gydėsi pas jį taip pat visa eilė lietuvių. Vokiečių daktarai negalėjo pagydyti tokių ligų, nuo kurių šis basas sovietų daktaras gydė.

— Kaip jo pavardė? — paklausė mano prietelius.

Policijos valdininkas sumišo ir pasakė:

— Žinote, aš jo pavardės nežinau... Visi jį čia vadina Vaska.

— Te tau... kalbėjo prietelius, kai mes apleidę malonų policijos valdininką keliavome į kaimus, kur buvome su šeimomis apsistoję — kaip gali žmogų degraduoti sovietų valdymo sistema.

SIUNTINIAI—DOVANOS Į SSSR

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(Licensed by Vneshtorg)

EXEKUTYVIS OFISAS

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, New York. — Tel. IN 7-5522

Firma atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. po piet.

DĖMESIO!

Pranešame, kad pagal naują susitarimą tarp Vneshtorg Maskvoje ir Package Express jau dabar galite siųsti savo giminėms ir draugams siuntinius į SSSR, jie nieko neturės primokėti gaudami įvairiausių produktų siuntinius - dovanas, kurie bus sudaryti iš SSSR gamintų pirmos rūšies produktų.

Čia nurodytos kainos yra Visos išlaidos produktams parinkti ir jiems nusiųsti į bet kurį SSSR dalį.

Užsakyti siuntiniai sudaromi Maskvoje, Odesoje ir Rygoje. Siuntiniai bus ištėti gavėjui po 10-20 dienu užsakymui atėjus į Maskvą. Siuntiniam galima užsakyti ir delikatesus tarpe jų — juodąją ikra, vėžių konservus, šprotus, saldinius ir kitus.

Siuntėjas gali siųsti dovaninių siuntinių kiek nori. Yra ir paruošti, standartiniai siuntiniai, arba galite pasirinkti produktus patys iš katalogo.

M Ū S Ū S K Y R I A I :

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	IN 7-6665
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	RE 2-7476
COHOES, N. Y.	13 SARGENT STREET	FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	431 W. GIRARD AVENUE	PO 9-4507
ALLENTOWN, PA.	126 TIGHMAN STREET	HE 5-0415
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	BA 5-4210
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO. VERMONT AVENUE	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	DI 2-4240
BUFFALO, N. Y.	701 FILLMORE AVE.	TX 5-0790
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAU AVENUE	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	CH 7-5164
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y.	1200 SOUTH AVENUE,	GR 5-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAU AVENUE	TO 9-3980

Reikalaukite mūsų naujų katalogų sovietiniams produktams.

Dovanų pristatymas ir apsauga garantuojama.

ŠUOLIS PER ATLANTĄ TĒVYNĒS LINK

Rusų patarlė sako: "Kaip vilko nešerk, jis vis į mišką žiūri", t.y. į savo gimtinę. Taip pat yra ir su žmogumi. Už tėvynės ribų jis gali "karališkai" įsikurti, bet tėvynė jam yra už viską mieliausia, ypač kai iš jos nuo raudono tvano pabėgo. Mūsų mintys, troškimai nuolat krypsta į Lietuvą. Negalint dabartinėmis sąlygomis į ją sugrįžti, mes trokštame nors galimai arčiau prie jos nuvykti, pasidžiaugti tuo artumu ir gamtos panašumu.

Išgyvenę virš 12 metų JAV-se ir sukombinavę ilgą liuoslaikį, aš su žmona nusprendėm leistis ankstyvą pavasarį vizitingon Atlanto kelionėn. Užsirašėme į plačiai žinomo vokiečių didelio laivo "Hanseatic" keleivių sąrašą ir laukėme pasirinktos išplaukimo dienos. Ryšium su tuo turėjome atlikti daug reikalų, formalumų, kuriuos nurodė Kelionių Biuras (pajamų mokesčiai, skiepymas, bagažas, valiuta, kelionės biletai ir t.t.). Atėjo išvykimo į Newjorką diena. Beliko 2 valandos prieš išvykimą į geležinkelio stotį. Staiga atskubėjo Kelionių Biuro agentas ir pranešė, kad tuojau vyktume į Autobusų Stotį, o iš ten jos autobusu — į New Yorką, nes geležinkelis streikuojas. Taip ir padarėme. Gerai, kad kelionės pinigų buvome daugiau pasiėmę, priešingu atveju būtų didelis rūpestis. Todėl visiems Atlanto keliautojams patartina visuomet pasiimti pinigų ir nenumatytiems reikalams.

Vieną vidūnaktį mūsų laivas su iškilmėmis pasileido 9-nių dienų kelionei į Europą. "Hanseatic" laivas gražus. Iš oro pusės baltas kaip sniegas, iš vidaus pusės šviežiai, švariai, gražiai irgi išdažytas. Jis didelis: ilgis 206 m, plotis 28,8 m, virš 30,000 BRT; žmonių jame tilpsta 1751 (su įgula). Tas laivas yra lyg didžiulis plaukiojantis viešbutis su moderniais įrengimais, didelėmis salėmis, miegamais kambariais, plaukiojimo "baseiniais". Salėse buvo pamaldos, kinas, paskaitos, šokiai, restoranai, biblioteka ir t.t. Ten žmogui neteko nuobodžiauti, net neužteko laiko visai dienos programai aprėpti. Ant denio buvo ilgos skaitlingos kėdžių eilės saulutėje pasikępyti. Gražiam ore ten žmonių visuomet buvo pilna. Kėdžių "savininkus" — keleivius (už kėdę reikėjo mokėti 3 \$) aptarnavo jaunas, linksmas, šposų pilnas jūrininkas. Jis atnešdavo antklodes ir užklodavo — "suvyniodavo" kėdėse keleivius, su kiekvienu nuoširdžiai, patraukliai, komiškai pasikalbėdamas, juos pralinksmindamas. Jis raskavo šiltą, mielą žodį senam ir jaunam, moterims ir vyrams. Suvyniojęs vieną senutę, jis jai pasakė: "Suvysčiau Tamsą kaip kūdikį". Ji jam atšovė: "Juk esi nevedęs, todėl

nieko nežinau — nenusimanai apie kūdikius". Visi iš to skaniai pasijuokė. Kur tikėtai jis pasirodydavo, keleivių akys ir žodžiai jį visuomet palydėdavo.

Valgis laive buvo kaip vestuvėse, labai geras, gausus ir įvairus, 4 kartus per dieną. Galima buvo užsisakyti kas, ko ir kiek nori. Kasdien buvo vaisiai. Ten buvo ir medučio pasigardžiuoti, naudingos kakao ir pieno gerti, visokių "homopatiškų" arbatų (liepos žiedų, ramunėlių, bruknių lapų, avietinių ir t.t.). Ten žmogus galėjo išvengti pupelių kavą ir tūpnią arbatą. Skanioji juodoji duona ir pyragaičiai kasdien buvo patiekiami. Visa tai yra tikra tiesa, ne reklama. Vienos Europos valstybės laive su valgiu buvo trumpa — pusbadis. Mūsų viena gera draugė ta asmeniškai patyrė. Ji tik retkarčiais socialiai pavalgydavo jūros parengtųjų sąskaiton. Patarnavimas laivo valgykloje buvo puikus, greitas ("Hanseatic").

Laivo keleiviai buvo įvairių tautų: lietuviai, vokiečiai, rusai, lenkai, švedai, šveicarai, austrai, čekai ir kitokie. Jų tarpe vyravo vokiečių kalba. Mažas nuošimtis buvo ir grynų amerikonių.

Gyvumo, idomumo centras buvo turistų "zonoje", todėl ir pirmos klasės keleiviai, kurie buvo vadinami milijonieriais, mielai skverbėsi į tą "zoną". Kelionė buvo labai graži, žavėtina, tik truputi lietaus ir rūko. Keturias dienas saulė gražiai švietė kaip vasarą. Tačiau 24 valandas buvo didelė, pavojinga audra, kuri mūsų laivą į šonus mėtė kaip šiaudėlį. Audra buvo iš siaurės pusės į laivo šoną. Vėjas ir bangos laivą vertė labai pavojingai — per daug gulsčiai į šonus. Atrodė, kad laivą paguldys ant šono — nuskandins. Žmonės išsigando, jų veidai išbalė. Vienas senas žmogus tą momentą pasakojo, kad jis daug kartų keliavo per Atlantą įvairiais laivais ir įvairiu laiku, bet šitokios smarkios audros ir didelio laivo siubavimo jis niekad nematė. Pagaliau jis pridūrė: "Manau, kad šį kartą mes nukęsime". Tie žodžiai žmones dar daugiau sujaukino, jie tyliai meldėsi. Visi bijojo, kad audra dar daugiau nepadidėtų, nes tuomet tikrai nuskęstume. Audra nepadidėjo. Po kelių laivo blaškymo valandų žmonės prie to priprato, aprimo ir pradėjo tikėti, kad audra mūsų laivo neįveiks — nežūsime. Taip ir buvo. Prieš pat audrą mes su žmona vaikščiojome ant denio vienoje laivo pusėje. Kai pirmą kartą per audrą laivas į tą pusę labai žemai pasvyro, mes laikėmes už laivo sienos laikytuvų. Kai laivas krypdavo į kitą pusę, mes per kelis kartus, laikydami už laikytuvų, nubėgome į laivo galą ir nulipome žemyn.

Per laivo siubavimą buvo sužeista daug keleivių. Vienai

moteriškai buvo sulaužyta ranka. Po to ji nusprendė nebevykti pas savo gimines Europoje, bet grįžti į JAV-bes gydytis. Jūros liga mums neteko sirgti. Visi keleiviai, atrodė, laikėsi tvirtai, tik vieną vyrą, ta liga sergantį, mačiau. Staiga toji piktoji audra nurimo. Žmonės atsigavo, pralinksmėjo ir mes vėl plaukėme ramiai vandeny kaip upėje.

Gražu, žavinga, sveika keliauti per Atlantą, kuris yra tamsiai mėlynas galiūnas — milžinas. Jo negalima aprėpti akimis, jo gilumas neįsivaizduotinas. Kas tiek daug vandens ten subūrė, kas iškasė jam ten vietą? Jau du kartus plaukiau per Atlantą ir, jame plūduriuodamas, visuomet prisimindavau tą Svento Rašto vietą, kur pasakyta: "...Dievas atskyrė vandenį nuo sausumos". Atlantas baisi galybė, bet silpnas žmogus gilioje senovėje jo nebijojo, kovojo su juo kol jį nugalėjo. Toji kova pareikalavo daug drąsių žmonių gyvybių. Atlantas nugalėtas, bet jis, iniršęs, retkarčiais atgauna savo senąją — persverenčią galią ir pasiima į savo gelmes jo mėgiamas aukas.

Nežiūrint pavojaus, žmonės per Atlantą mielai keliauja, net visai seni. Viena sena lietuvė laive pasakė: "Aš, jei būsiu sveika ir turėsiu pinigų, kasmet keliausiu per Atlantą, nes tai yra kas tai nepaprasto, žavėtina, nuo visokių slegiančių rūpesčių, negalvimų išgydymas". Tik tokios kelionės dalyviai gali pilnai suprasti, ką ji tuo norėjo pasakyti, nes žodžiais ne viską galima išreikšti. Atlanto kelionė kainuoja daug, bet per ilgesnį laiką tam pinigų galima sutaupyti, nors laikinai atsisakant nuo nereikalingų, kartais kensksmingų dalykų.

Pirmas keturias dienas mėnulio virš Atlanto nematėme, nors buvo ir žvaigždėta; vėliau jis pasirodė. Dangus Atlante naktimis visą laiką buvo liūdnas — juodas kaip suodžiai, nors ir spindėjo žvaigždės. Gal vandens tamsumas dangų naktį juodai aptemdė. Kelionei baigiantis, laivas keleiviams suruošė "karališką" atsisveikinimo vakarienę. Ko tik joje nebuvo? Tik gūbės "pieno" trūko. Prieš kelionės galą buvo patikrinti keleivių dokumentai. Viena visai jaunutė čekoslovakijos pilietė neturėjo Vokietijos vizos išlipti Cuxhavene. Ji buvo atskridusi į J. A. V-bes pas dėdę lėktuvu, bet grįžo laivu. Mūsų laive buvo visokių pareigūnų ne tik laivo,

bet ir Vokietijos įvairių įstaių. Pastarieji jos tą vizos reikalą paskutiniu momentu sutvarkė. Mes su ja laive susipažinome ir jai visuose reikaluose padėjome. Ji kalba čekiškai ir pusėtinai rusiškai. Šis jos įvykis rodo, kad net Kelionių Biurai kai kada svarbius reikalus (vizos) užmiršta sutvarkyti. Todėl ir pačiam keleiviui reikia iš anksto apie viską rūpintis.

Aštuntą dieną įplaukėme į Prancūzijos uostą, kur porą valandų išbuvome. Devintą dieną neilgam laikui sustojome prie Anglijos uosto. Tose sustojimo vietose iš laivo išlipo ne daug keleivių. Prancūzijoje išlipo tiesiog į krantą, o prie Anglijos — į mažą laivą, kuriuo keleiviai priplaukė prie jos kranto. Prancūzijoje laivas apsirūpino vertingomis maisto atsargomis, kurios bus gausiai patiektos būsiamiems keleiviams. Iš Anglijos laivas pasileido į savo kelionės galutiną tikslą — Cuxhaveną. Jį pasiekėme po gana ilgo laiko. Tai buvo vieną sekmadienį apie 16-tą valandą. Oras buvo gražutėlis, šiltas. Laivą uoste pasitiko didelis džiūgaujantių žmonių minia su muzika. Buvo ko džiaugtis: vokiečiai pasitiko savo didelį, gražų, baltutėlį laivą, o artimieji — artimuosius. Tai buvo jaudinantis momentas. Daugelio akys se spindėjo džiaugsmo ašaras. Ir mūsų akys per ašaras silpnai matė mus pasitikusius mūsų artimuosius. Su jais patogiai nuriėdėjome į jų namus gražiausioje gamtoje. Staiga atsidūrėme lyg Lietuvoje: tokie pat medžiai, gėlės, gyvuliai, paukščiai, paukštėliai. Net pempės čia klykia, gandrai "sklando", gegutė kuojoja, garsioji "solistė" lakštingelėlė čiulba, drąsus zuikis yra dažnas sklypų savininkų "svečias", paukštelių gūstos dažnai užtinkamos ir t.t.

Visa tai mus labai džiaugino. Bet pačio didžiausio džiaugsmo mūsų širdys nepatyrė, nes šį kartą negalėjome aplankyti savo tėvynės, kur yra nugrimzdę mūsų brangiausiasieji dvasiniai ir materialiniai lobiai, kur kenčia mūsų mylimi nekalti artimieji, arba niekinami jų kapai.

P. K.

CHICAGO SVARIAUSIAS IR
MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

STATYBOS KONTRAKTORIUS, TURIS VIRŠ 30 METŲ PATYRIMĄ

- STATO • REMONTUOJA • PERSTATO NAMUS •
  - GARAŽUS • KRAUTUVES IR KITUS PASTATUS •
- DARBININKAI APDRAUSTI.

LIUDAS STAŠAITIS

5523 S. CLAREMONT AVE. Tel. PR 8-8378

Saukti po 6 val. vak.

PREMIJUOTAS RASINYS

Jaunimas nori būti išklaustas ir suprastas

Violeta Bingelytė (7 A kl.)

(Iš Chicagos Aukštesniosios Lituaništosios Mokyklos 1963-1964 m. metrašcio "Mūsų Metai").

Jaunimas yra žmonijos tęsinys. Žiūrėdami į jaunimą, mes galime matyti šviesią ar tamsią žmonijos ateitį. Jaunimas — juk tai būsimieji mokytojai, daktarai, teisėjai, kunigai, valstybių vadai, o gal ir pirmieji mėnulio gyventojai, kas žino? Dažnai jaunimas yra vadinamas tautos žiedu, bet kodėl kartais bijoma į jį arčiau pažiūrėti ir jį paustyti iš arti?

Dvejetukas nebėra vienintelis šių dienų jaunimo baubas ir rūpestis. Problemų yra šimtai. Noriu tik pabrėžti, kad jaunimas nori būti išklaustas ir suprastas. Mano nuomone, pati didžiausia nesupratimų pradžia ir problema yra tai, kad tėvai ar vyresnieji neparodo pakankamo dėmesio ar supratimo kad

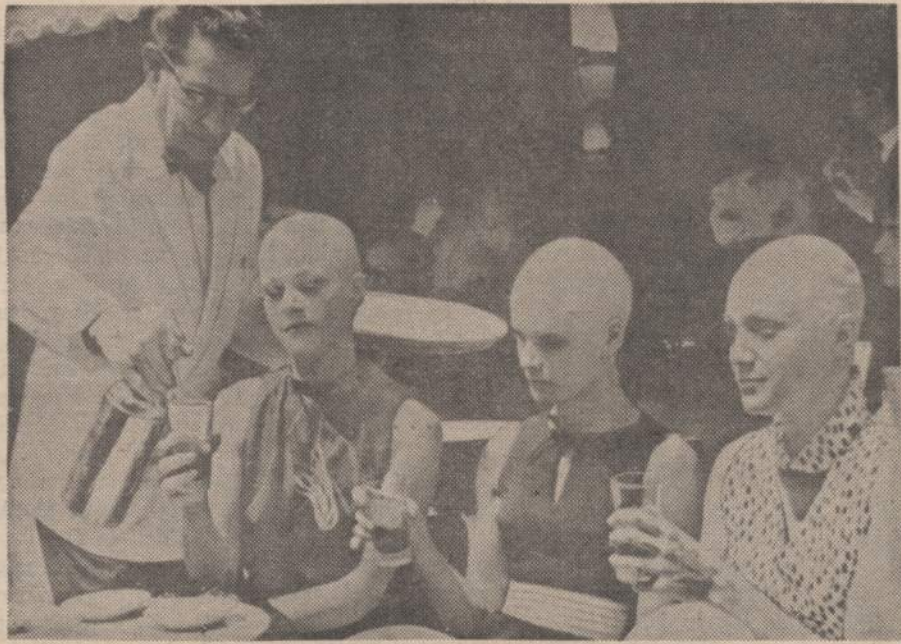
ir nedideliu savo sūnaus ar dukters rūpesčiui ar problemai išklausti, išsiaiškinti, supasti, ir gal išspręsti.

Jaunimui daug kas neaišku, norėtųsi išsipašakoti, pasiklausti. Deja, net ir tėvai ne visada randa laiko ir reikalo savo mažo vaiko mažų rūpesčių išklausti. Pasakymas, kad neturiu laiko, kad tai dėmesio nevertas dalykas, ir mažos problemėlės dar neišsprendžia. Argi vyresnieji užmiršo, kad ir "mažas kelmas didelį vežimą verčia"?

Jaunam žmogui turi būti leidžiama išsipašakoti, išsišnekėti pirmiausia namuose, šeimoje. Jeigu tėvas yra šeimos maitintojas, užuovėja ir pastogė, tai motina turi būti namų širdis, akys ir ausys. Nereikėtų ranka numoti net ir į menkiausias vaiko problemas. Neradęs atsakymo namuose, ieškos gatvėje.

Jaunuolis ar jaunuolė kartais irgi daro didelę klaidą, nenorėdami savo problemų vyresniems sakyti, vadindami juos "Old fashioned". Tėvai, prieš jais tapdami, irgi buvo jauni, dažnai pergyveno tas pačias ar panašias problemas, tai kodėl mes turime manyti, kad jie mūsų nesupras?

Jeigu jaunimas nesislėps su savo problemomis nuo tėvų ar vyresniųjų, o šie į jas ne numos ranka, o nuoširdžiai išklaustys ir patars, tautos žiedas augs gražus ir kvapus: nekladžios vidurnakčiais gatvėse, nevažinės negražiai "skolintais" automobiliais, nesistengs per anksti susirasti gyvenimo draugės, nebus teismuose stumdomas ir kalėjimuose "beatgailaujamas".

Trys plikagalviai modeliai gaivinas Paryžiaus kavinėje, įrengtoje tiesiai ant šaligatvių. Šiuo momentu jie dėvi dirbtines plikas, bet debiuto metu juos iš tikrųjų nuskus.

TAISOME KLAIDAS

Mano rašinyje "Vaikystės ir Liepojos gimnazijos laikų prisiminimai", buvusiam Naujienų priede š. m. geg. 9 d., 8 puslapyje atspausdinta "platinau lietuvių socialdemokratų spaudą", o turi būti "platinau lietuvių demokratų spaudą".

Rašinyje "Iš Petrapilio Universiteto lankymo laikų prisiminimai", atspausdintame tame pačiame priede š. m. birželio 6

dieną, pasakyta "Petrapilio miestas buvo Rusijos caro Petro I įkurtas prie Nevos upės krantų 17 šimtmečio pradžioje..." Turi būti 18 šimtmečio pradžioje.

To paties rašinio 5-to puslapio, 1 skilties 17-oji eilutė iš apačios turi skambėti: "aš įsijungiau į Socialistų Liaudininkų Sąjungą ir ėmiau redaguoti jos organą "Naująją Lietuvą".

A. Sugintas

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

SKAITYK KASDIEN
NAUJIENAS
IR TEMYK SKILTIS

Lietuviai taipgi perka ir parduoda ir progas sužino tikslai per

NAUJIENAS

We welcome our Lithuanian Friends & Visitors

Come In For Your Late Snacks & Dinners

AT
RED ONION

SNACK SHOP & FOUNTAIN
2150 W. Cermak Rd.

GOOD FOOD - QUICK SERVICE
ORDERS TO TAKE OUT
Open 6 A. M. to 10 P. M.

PINIGAI Į USSR

• PILNAI GARANTUOTAS PRISTATYMAS PER 2-3 SAVAITES.

• BE JOKIŲ ATSKAIČIAVIMŲ.

• GAUSITE PASIRASYTĄ KVITĄ

Vertė: 9 Rubliai už \$10.00.

Persiuntimas iki \$30.00 — \$2.75

virš \$30.00 — 10%

GRAMERCY INC.

ISTEIGTA 1946 METAIS

744 Broad Street Nr. 925

Newark, N. J.

Tel.: MU 9-0598

Turi Finansų Depart. Licencija. Apdrausta iki \$20,000.00 ir bendradarbiauja tiesiog su Maskvos Tarp-tautiniu Banku be tarpininkų.

NEW OWNERS AT

ROSEMONT GOLF PARK

9450 Higgins Road
ROSEMONT, ILL.

Driving Range

and 18 hole miniature — BOB BRAINERD, pro
HOURS: 10 a.m. to 10 p.m. daily Friday,
Saturday and Sunday 8 a.m. to midnite.

COUPON

1 WEEK ONLY!

25c

with this coupon
Low Score per card
gets FREE pass the 2nd
time around!

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mrg. — LIETUVIAI SALESMONAI

COSMOS PARCELS EXPRESS

C O R P.

(LICENSED BY VNEŠPOSYLTORG USSR)

Labai patikima ir vadovaujanti firma Jungtinėse Valstybėse, turinti daug patyrimo siunčiant dovanų siuntinius į visas USSR dalis. Tūkstančiai klientų patenkinti. Visi siuntiniai apdrausti. Gavėjas nieko nemoka. Skyriai svarbesniuose miestuose. Visi mūsų skyriai turi sandėliuose pasirinktinai aukštos kokybės prekių dovanoms žemomis kainomis.

Dėl nemokamų informacijų ir kainoraščių susižinokite su bet kuriuo mūsų skyriumi.

- NEW YORK 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue ..... AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street ..... CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue ..... EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue ..... DI 5-6808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street ..... CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue ..... LI 2-1767
- SOUTH BOSTON 27, Mass. — 327 West Broadway Tel. 268-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue ..... TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue ..... BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street ..... WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road ..... TO 1-1068
- Detroit, Mich. — 7300 Michigan Avenue ..... VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W. .... GL 8-2256
- HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau ..... GL 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Ave. Tel. 233-8030, 246-0215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. .... ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue ..... RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. .... AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street ..... FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. 428 Springfield Avenue ..... BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Avenue ..... LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street ..... MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street ..... GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. .... PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street ..... HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street ..... FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street ..... PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street ..... SW 8-2868
- YONKERS, N. Y. — 555 Nepperhan Ave. .... GR 6-2781

tum juodam veidrody jieškodama seniai dingusio vaizdo. Jos ilgiosios kasos siekė vandenį. Jos juoką girdėjau kažin kur, senoji sodno gilumoje, ir aš ją mylėjau dar didžiau ir dar labiau norėjau užaugti dideliu. Ji pasakojo tam vyrui ir liūdnąją Vandenės istoriją ir taip aš ryžausi ją būtina pats išvysti, nes Aldona ją yra mačiusi daugelį kartų.

Raudona ir didelė saulė leidosi tą vakarą. Sumerkiaujamas šiltan vandenin, atsirėmiau į tvankos akmenis ir laukiau. Ir kai ją pamatysiu, parbėgsiu ir sakysiu svečiams:

— Jei jūs norite pamatyti Vandene, tai eikšėkite greičiau su manim!

Garavo vanduo, šokinėjo žuvelės. Tartum baltos verpeto putas plūduriavo lelijų žiedai, o po jais gyvena mergelė. Aiškiai skyrėsi balsai iš kiemo, kur moterys baigė ruošą. Girgždėjo svirtis, barskėjo milžtuvės, žven-gė kumeliukai už sodno. Ilgesinga daina atsiūbavo pažeme nuo kaimo — ten dainavo kareivių būrys. Ajerų laiškai sudrėko, ir įkaitusi žemė kvėpavo ir dūsavu, kaip užsnūdęs, sotas gyvulus.

Reikia tik palaukti. Kad ir labai neįjaukiau jau darosi, bet reikia. Kaip žydras baldakimas parimo dangus augstai, ant medžių ir stogų. Netrukus užsidegs žvaigždėlės, na ir tada . . .

Krūptelėjau ir pašokau, išgirdęs žingsnius užpakaly. Aš negalėjau nė surikti, nė pabėgti, išvydęs piktas kalvio Boliuko akis, žvelgiančias iš po kepurės tiesiai į mane. Jis laikė šautuvą rankoje, o per krūtinę kryživosi šovinių juostos, ir pistoletas ir granatos kabėjo nuo diržo. Plačiai išsižergęs, didelis ir famsiaveidis stovėjo ir tartum svarstė, ką su manim padaryti.

— Ko tu čia sėdi?

— Kad pamatytėčiau Vandene, — atsakiau jam. Mes buvome geri draugai, kai jis daužėsi kūju dvaro kalvėje, visas pašinias ir linksmas. Bet dabar jis buvo plėšikas, ir aš jo bijojau.

— Durnelis tu. Bobų tai pasaka, o tu tiki. Ar daug svečių ten? — paklausė mostelėjęs ranka.

— Aš nežinau . . .

— O aš žinau. Ir tas gervakklis iš Sauginių? Nuje... O ko tu taip spoksai į mane, kaip velnias į gegužę?

— Aš bijau... aš noriu namo... Juk tu man nieko nedarysi?

— Ne. Tai ko tu bijai?

— Kad sako . . .

— Cha-cha-cha... — pražiodė plačiai nasrus plėšikas. — Kad sako — aš razbaininkas? Tegul sau sako, kad nori, o aš padarysiu kaip man reikia. Na, tavęs neleisiu. Tu parbėgsi ir sakysi: "Kalvis Boliukas čia..." O pirmiau aš noriu ten nueiti ir pasišnekėti. Tu pamatysi kaip aš šnekėsiu.

Jis pakilojo šautuvą ir pakratė. O aš patempiau lūpą ir, šniurkščiodamas nosį prašiau Boliuko:

— Leisk mane namo. Aš niekam nesakysiu. Nesakysiu, jei tu nenori . . .

— Gali nebliauti, o leisti vis tiek neleisiu.

Jis pokštelėjo ležuviu, lyg kultuve į žlūgtą ir tuoju pasirodė keli vyrai. Tarp medžių jų knibždėjo dar daugiau, tokių pat baisių ir ginkluotų.

— Kur dėsime tą rupūžioką? — paklausė vienas, patsai baisesiausias, taikydamas mane pagriebti. Kalvis parodė ranka:

— Ogi uždaryk malūne. Tik duris gerai užrešk, o per langus neiššoks, peraugstai.

Nespėjau nė sužvilgti, kai plėšikas pačiuo ir įstūmęs užtrenkė duris. Iš karto pasijutau kaip šulinio dugne. Daužiau duris, verkiau ir prašiau, kad išleistų. Tik kas tavęs klausys? Jie slankiojo pasienyje ir aš, rodos, girdėjau Boliuką sakant:

— Tik saugokit ją, neužgaukit! Aš jums sakau, po šimts velnių!

Tada šurpi mintis mušė ūmai į galvą, ir užmiršau visokią baimę. Juk jie ne ko kito atėjo, o pasigrobtį Aldonos. Vyrus jie nušaus. Mane uždare, kad negalėčiau parbėgti ir pranešti. O kas gelbės Aldoną, kai aš esu čia uždarytas? O, Dievuli šventas! O, Dievulėli švenčiausias! Aš jau mačiau tuos galvažudus pasigriebusius Aldoną ir besinešančius į mišką. Ji šaukia pagalbos, kiek tikta išgali. Plėšikas muša ją, tampo už kasų, kad nerėktų... O krikšto tėvas ir Augustas, ir krikšto močia ir visi kiti yra nušauti ir guli kraujuose paplūde... O, Dievulaiti brangiausias! . . .

Gaišti nebuvo kada. Jeigu aš tik nebūsiu vyras, tai viskas žus ir niekas jų nebeišgelbės. Sukandęs dantis, pirštų galais slinkau prie volo, jungiančio sukamąjį ratą su krumpliniais ratais viduje. E, kiek kartų aš karščiausi ir landžiojau malūno užkaboriuose! Ir patamsyje man buvo jis aiškus, tartum apšviestas vakarienės stalas. O Boliukas nežinojo, kad volo skylė akmenyse ištrupėjusi. Tos spragos man užteko prasmukti. Atsargiai nusileidau rato stipiniais į vandenį ir pasiklauses bridau. O kai nebesiekiau kojomis dugno, palengvėle skirdamas įsilusį paviršių pasiekiau antrąjį kraštą.

Ir pasileidau tučiuojau ton pusėn, kur dainavo kareivių būrys. Pro medžius mirguliuo dvaro švieselės, o aš bėgau vis pirmyn per suartus pūdymus, vasarųjų ir ražienas. Sumirkusios kelnipalaikės smuko ir pynėsi tarpkojų, daugiau pirštus į akmenis ir grumtus, ir bėgau pasiškėdamas.

Juodi Girdiškių medžiai jau buvo čia pat. Pamėginiau šaukti, kad išgirstų dainininkai kareiviai. Bet jie dainavo ir tiek. Ir netikėtai užbėgau ant kareivio, sėdinčio su šautuvu prie kryžiaus tvorelės.

— Ei, ei! . . .

— Nu kas tave, vaike, taip gena? — teiravosi tas kareivis.

Aš buvau mirtinai uždusęs ir širdis šoko pro geklę lauk.

— Boliukas! . . . Boliukas . . . ten . . .

— Koks Boliukas? Kur? — nesuprato sargybinis.

— Greičiau, greičiau! . . . Boliukas ir plėšikai! . . . Aldonos paimti! . . .

Tada jau buvo mus išgirde

kiti kareiviai. Vėrėsi trobų durys, o aš nesilioviau savo:

— Greičiau tiktai! . . . Jie visus nušaus . . . plėšikai . . .

Vienas prasistūmė pro būrelį ir paklausė, pasišviesdamas degtuku:

— Iš kur tu? Ar ne iš dvaro kartais?

— Iš . . . Ten plėšikų daugybė atsivedė Boliukas . . . Ajajai, jūs tik imkit greičiau savo šautuvus! . . .

Ir tas, kurs pasišvietė degtuku, suriko:

— Arklius, vyručiai! Sargyba lieka! Na, viens, du! . . .

Mane purtė džiaugsmas ir nerimas, kad arklių jie niekad nepasikinkys. Tupinėjau vidury kelio, kol porinis vežimas išsuko iš kiemo, ir aš įšokau į jį. Prunkštė arkliai, švilpė botagas. Įkandin dundėjo kiti. Kareiviai šautuvus laikė tarp kelių. Jie klausinėjo manęs, bet aš nieko nesupratau ir per ratų bildesį stengiausi įsiklausyti, ar dar nešaudu.

Liepų kelio pradžioje kareiviai išlipo, ir vadas paskleidė grandinę. Tada tik subildėjo šūviai. Kareiviai susikūprinę pasileido pirmyn. Blykčiojo šūvių ugnelės. Driokšėjo ir aidais kar-tojosi.

Tartum painus ir neaprepiamai didelis sapnas suposi viršum manęs: trenksmas, ugnys ir keiksmai. Paskui viskas nurimo . . .

Kareiviai vaikščiojo po kiemą, landžiojo tarp medžių, šūkavosi tarp savęs, jieškodami pasislėpusių plėšikų. Boliuką rado negyvą prie pat kalvės, kur jis tiek metų smagiai daužė priekalą. Dar du aptiko bedryb-

sančius vietoje. O kitus kareiviai prižadėjo išgauti kai tik išauš diena.

Aldonos nepagrobė. Išbykusi, pravira burna ir baimingai alsuodama, draskė baltą skarelę. Ją padavė daktarui Jurgui, kad aprištų pašautą draugo studento ranką.

— Jei ne jūs, kas bebūtų likę iš mūsų? Dieve augščiausias! Jie jau baigė įsilaužti . . .

Kareivius sodino už stalo. Nešė valgius, statė ašočiais alų. Tik gerkite, meldžiamieji, ir valgykite. Jų daug ir nereikėjo prašyti. O jų vyresnysis pamatė mane ir paklausė:

— Ar ne tu, vaikpalaiki, buvai pas mus atbėgęs rėkdamas? Iš pradžių mes nieko nesupratome, ko jis nori, taip buvo uždusęs, — paaiškino namiškiams.

Aš gi stovėjau prie durų visas šlapias ir purvinas, nudaulytomis kojomis, sulipusiais plaukais. Lūpos buvo sukepusios, o burna išdžiūvusi kaip kempė, ir aš negalėjau nė žodžio ištarti. Tik galvą nudūriau, kaip ir pri-tardamas, jog taip ir buvo.

Visa troba sužiuro į mane.

— Ak, Viešpatie! . . . Vytelėj, tai tu? . . . — riktelėjo Aldona ir griebė mane į glėbį ir pagavę spausi prie savęs ir bučiuoti. Aš ją juk didžiai mylėjau ir todėl man buvo be galo malonu jausti jos karštas ašaras, lašančias ant mano veido ir rankų, iš jos puikty, mėlynų akių . . . Tes ašaros manęs nesugraudino — žinojau, kad verkia iš džiaugsmo.

Skatytkite
ir platinkite
"NAUJIENAS"

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar žiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: Central 6-5206

Generaliniai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

DONALD PETKUS

ANTHONY PETKUS

A. PETKUS & SŪNUS

NAUJA KOPLYČIA
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 West 71st Street

(Maplewood gatvės kampas)

GRovehill 6-2345

TOWnhall 3-2108

Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant kerstą ir pasinaudojimą mūsų gražiom koplyčiom, yra nuo \$375.00; \$490.00; \$595.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$895.00; \$945.00; \$975.00; \$900.00 ir daugiau. Kerstą galima pasirinkti koplyčioje.

GRAŽIOS INDIVIDUALINĖS KOPLYČIOS

MASINOMS PASTATYTI AIKSTĖ

Lietuviams teikiama šios rūšies patarnavimus 30 metų.

PSICHOLOGIJOS PATARĖJAS

Paremtas pedagogų psichologų mokslinių tyrinėjimų duomenimis
Redaguoja Med. Daktaras Jonas Adomavičius,
Amerikos Lietuvių Vaiko Ugdymo Draugijos, Inc. — Alvudo atstovas

PADĖKIME VAIKUI KURTI ASMENYBĘ

Klinikinis psichologas prof. ALBINAS LIAUGMINAS, Ph. D., Chicago, Ill.
(Alvudo Kultūrinio Penktadienio paskaitos dalies santrauka)

Jaunas žmogus veidamas statosi sau asmenybę.
Gyvenimo tikrovė.

Asmenybę mes patys sau statomės kitų žmonių ir aplinkos veikiami. Asmenybė turi sluoksnius: kūdikystė, vaikystė, jaunystė... ir taip per visą amžių. Apatiniai sluoksniai tam tikru būdu prasiveržia į viršutinius ir taip jie vienas kitą įtakoja. Asmenybė yra dvasinis pastatas. Jo suformavimui reikia daug elementų. Svarbiausią jų — meilę, pavyzdžiai, nuoširdumas, asmens, kuriuos gali idealizuoti — iš jų imti pavyzdį ir drausmę. Be drausmės asmuo neturės griauciu, savarankiškumo. Baisi nelaimė, kad tūli tėvai šito nesupranta ir persekioja mokytojus, norinčius jų vaikus drausmėje laikyti.

Asmenybės statymas vyksta savaiminiu veikimu. Jaunas žmogus veidamas statosi sau asmenybę. Vien žodžiais niekam nepadėsime. Reikia kad pačiame vaike kiltų noras dirbti — veikti. Tada tik seksis asmenybę tinkamai formuoti, kai vaikas pats ims klausyti, domėtis. O kad vaikas tai pajęgtų atlikti — reikia visiems suaugusiems dirbti reikiamus darbus: reikia kurti vaikui jo bendramamžių apsuptam tinkamą — kūrybišką aplinką.

Nesubrendę tėvai — vaiko asmenybės žlugdytojai

Neužtenka vaiką pagimdyti — tėvų pareiga vaiką žmonišku žmogum išauginti. O jis tokiu išauga tik dvi sąlygas turėdamas: 1. Subrendusius ir šių dienų pedagogikos ir psichologijos bei higienos dėsnius įsisąmoninusius tėvus. 2. Kūrybišką fizinę ir emocinę aplinką. Dar čia, žinoma, turi reikšmės paveldėjimas ir dar vaikui negimus esant tinkamas jo brendimas.

Štai ryškiausios nesubrendusių tėvų klaidos, žlugdančios vaiko asmenybę. Pirmoji klaida — kai tėvas ar motina stengiasi už vaiką ką nors padaryti. Tuo užgniaužiama vaiko iniciatyva. Vaikas turi savo jėgomis, nors ir pamažu, vieną ar kitą darbą atlikti. Pvz. kad ir sagos užsegimo mokindami, turime labai pamažu dirbti — rodyti pirmą kartą kaip tai atlikti. Vaikas turi pamatyti visas smulkmenas tokio darbo.

Perdidelis vaikų rūpestis — žudo vaiko asmenybę

Antroji nesubrendusių tėvų daromoji vaikui žala — tai perdidelis juomi rūpinimasis. Iš didelės vaikui meilės esti per daug vaikui komanduojama: tas galima, tas ne; barama, įro-

dinėjama — vis iš didelės vaikui meilės. Tuomi paimama iš vaiko iniciatyva. Vaikui natūralu yra bėgioti, judėti, veikti — per veiksmą jis stiprėja, jo organizmo judesiai vystosi. Jei už vaiką dirbsi — jis pastumdėlis liks. Nieko vaikui nedarant, sustoja jo vystymosi eiga. Per daug paskui vaiką bėgiojanti motina vaikui tik pakenkia. Vaikas pradeda gintis nuo to. Jam sąžonė sako, kad tokia motinos su juomi elgsena jam kenkia, nors ir jį mylinti motina taip, bet neteisingai su juomi elgias. Toks vaikas darosi pasyvus, pav., ima neplauti rankų. Kitas — negatyvistas pasidaro — viskam ima priešintis.

Vaikas seka suaugusius

Matom, kad ir didžiausio gėrio — meilės turi būti su saiku. Čia griežtai reikia atmesti tvirtinimą, būk gėriu negali pakenkti: viskam turi būti saikas ir laikas. Kiekvienas daiktas turi turėti savo vietą ir būti savo vietoj. Bet taip elgtis pajėgia tik jausmais subrendę tėvai bei visi tie, kurie su vaiku susiduria. Čia gražiausiu subrendusio žmogaus pavyzdžiu mums prisistato mūsų jausmais sveikos močiutės — sen galvėlės. Jos be jokių ypatingų auklėjimo sistemų, bet sveikos jausmais būdamos, išaugino sveikomais asmenybėmis pasidabinusius savus vaikus. Jos leido savo vaikams produktyviai dirbti. Jos pačios dirbo — ir leido savo vaikams jas dirbančias sekti. O vaikai labai mėgsta dirbti — tik rodykime jiems darbštumo pavyzdį. Vaikui pritaikytose apylostovose leiskime mumis pasekti, pvz., motina skalbia, ir dukrelė savo mažąjį vonelėj skalbia; motina raugina agurkus — ir dukrelei paruošia mažą stiklinę su mažais agurkiukais — ji irgi raugina motinos parodoma; arba vėl — motina sodina pomidorus darže ir pamoko kaip sodinti vaiką — jis sau irgi pasisodina ir prižiūri. Taip ir su visais kitais darbais. Vien rūkalais, pudra ir televizija užsiėmusi motina nepajėgs vaikui darbo meilės įkvėpti.

Jausmais subrendimas yra vertingesnis už išsimokslinimą

Kad ir nemokytų, bet jausmais subrendusių mūsų motinėlių pedagogiškas elgesys daugiau padėjo mums asmenybės formuoti, negu kad dabartinių tūlių išsimokslinusių, bet jausmais nesubrendusių motinų vaikams kad padedama. Jausmais subrendusių motinų natūralus jausmas yra tvirtesnis nei pas daugelį silpnų asmenybių inteligentų. Vaikas vaikiškose

Anglijoje buvo plačiai komentuota dėl balinės georgianinio stiliaus (iš eros prieš 200 m.) suknelės, kurią 18 šimtmečio baliuje dėvėjo princesė Margareta. Jos vyras, lordas Snowden, dėvėjo taip pat atitinkamą kostiumą ir buvo užsidėjęs pudruotą peruką. Balius buvo suruoštas sudaryti fondui šv. Jono karo metu sugriautai bažnyčiai atstatyti.

Tėvų ir mokyklos įtaka

Vitalija Ruibytė (7A kl.)

(Iš Moksleivių Metraščio Mūsų Metai 1963-1964)

Likimo buvo lemta, kad Lietuva neteko laisvės ir kad dalis tautos buvo išsklaidyta svetimose šalyse. Mūsų tėvai, pasitraukdami iš savo krašto, daug ko nustojo, bet atsigabeno paliktos tėvynės meilę ir ilgesį. Tai didelis turtas, ir jie nori jį mums, savo vaikams, perduoti: lietuvių kalbą, dainas, papročius, visa, kas lie-

apystovose dirbdamas kūrybinę darbą dvejopai laimi: 1. Jis išmoksta darbą. 2. Jis lavina pastabumą ir savus judesius. Vaikas žaidžia dirbdamas ir dirba žaisdamas. Vaiko darbas — tai žaidimas.

Todėl visi tėvai šiandien turėtų minėtas tiesas išsąmoninti ir savaime gyvenime jas įvykdyti. Visi kiti turėtų tik minėti besielgiančiais tėvais pasekti. Bet tai įmanoma tik jausmais sustiprėjusiems ir šių dienų pedagogikos bei psichologijos mokslo pagrindais apsišvietusiems tėvams. Tad visapusiškai tvirtėkime psichologų, pedagogų ir gydytojų padedami — tada mes ne tik sau, bet ir saviems vaikams žmonišką gyvenimą užtikrinsime.

Pasiskaityti: Prof. A. Liaugminas — Naminio auklėjimo problemos. Alvudo leidinys Nr. 2, gaunamas už \$1.00 šiuo adresu: Alvudas, 2319 W. Garfield Blvd, Chicago 36, Ill.

tuviška, kas riša su tėvyne.

Lietuviško susipratimo klausimuose man labai daug lėmė tėvelių kalbos ir aiškinimai. Jie daug man yra pasakoję apie Lietuvą. Taip pat jie gana mažą išmokę lietuviškai skaityti, dar prieš pradėdami eiti į amerikietiškąją mokyklą. Nuo to laiko, kai išmokau skaityti, savo laisvalaikį aš dažniausiai praleisdavau su lietuviška knyga. Iš įpratimo lietuviškas knygas mielai skaitau ir dabar, kai jau turiu daug anglišku knygų skaityti.

Taip pat labai anksti pradėjau lankyti su tėveliais įvairiausių lietuviškus parengimus, vaidinimus, koncertus. Net neatsimenu, kada pradėjau. Ejo tėveliai, vedėsi ir mane. Nors tame amžiuje dar ne viską suprasdavau, bet ėjau noriai, o dabar be jų būtų manyje tam tikra tuštuma.

Paaugus tėveliai nenustojo pasakoti apie Lietuvą. Dabar aš jau pasidariau sąmoninga klausytoja: ne tik klausydavau, bet ir klausydavau. Pašnekesiai su tėveliais padėjo man pagrindus Lietuvos gamtai ir istorijai pažinti.

Lituanistinę mokyklą lankau todėl, kad to tėveliai nori. Bet nelaikau, kad būtų bloga tėvų norus ir pageidavimus pildyti. Aš pati suprantu lituanistinės mokyklos reikšmę ir mokyklą lankau be prievartos. Mokykla man papildė ir susistemina iš tėvelių gautas žinias. Be abejo, daug ką ir naujo išmokstu, nes ne viską tėvai gali žinoti.